

-Sjarkflåtens rolle i et framtidig kvotesystem-

Høringssvar fra Andøy Fiskarlag

Vi ser at departementet ønsker svar på en del spørsmål i forbindelse med høringa, og vi har forsøkt å svare punktvis på dette.

- Er sjarkflåten i dag godt rustet for fremtiden?
Sjarkflåten er godt rustet for fremtiden. Den drives lønnsomt, og har lav gjeldsbelastning i forhold til de øvrige gruppene.
Det er ingen tvil om at det er en høy andel eldre fartøy, og man vil alltid ønske en viss fornyelse i flåten for å kunne tilfredsstille nye tekniske krav innenfor sikkerhet, fangsthåndtering og miljø.
- Hvilken betydning har den for kystsamfunn?
Den har svært stor betydning for kysten, og det er ikke minst antallet fartøy som er viktig. En stor sjarkflåte er helt avgjørende for flere kystsamfunns evne til å kjøpe fisk gjennom hele året. Ikke minst utenom vintersesongen.
Et stadig økende strukturtak har ført til færre fartøy og et voldsomt torskefokus i hvitfisknæringa. Vi ser at det er i ferd med å bygge seg opp en betydelig overkapasitet på landsida, hvor mange anlegg fornyes og settes i stand til å håndtere større mengder fisk. Det er viktig at sjarkflåten blir en motvekt til dette, i stedet for å forsterke effekten ved å gå samme vei som de øvrige gruppene.
- Gir dagens rammebetingelser samlet sett grunnlag for leveranser av god kvalitet?
Det er mange ting som spiller inn i hvordan kvaliteten på fangstene blir, som tilrettelegging om bord, kompetanse mm. Men det viktigste grepet myndighetene kan gjøre for å legge til rette for god kvalitet er å sørge for at hvert fartøy har tid til å ta seg av fangsten. Dvs. unngå reguleringer med kappfiske, eller at hvert enkelt fartøy får for mye å fiske på slik at man fristes til å ta om bord mer fisk enn man greier å håndtere på en forsvarlig måte.
- Gir dagens rammebetingelser samlet sett grunnlag for å tilby gode arbeidsforhold?
Det er uten tvil mer utfordrende å kunne tilby gode arbeidsforhold på en mindre båt, og det er ingen tvil om at nyere fartøy har bedre komfort enn eldre. Det stilles kanskje mer krav til fiskerne i sjarkflåten siden det er snakk om færre mannskaper totalt, og mindre plass til «daukjøtt».
Men også innen rammebetingelser for gode arbeidsforhold mener vi at mulighetene for god tidsbruk er viktigere enn akkurat størrelsen på mannskapsmessig, eller kjøya.
- Gir dagens rammebetingelser samlet sett grunnlag for å gi en rimelig avlønning?
Det er vel ingen tvil om at fiskeri er lønnsomt, både for eiere og mannskap. Så det vil være vanskelig å si noe annet enn ja på det spørsmålet.

- Gir dagens rammebetingelser samlet sett grunnlag for å gi kapitalavkastning som muliggjør fornying?

Å fornye fartøyet sitt er svært kostbart, da er det en fordel å ikke måtte bruke mye kapital på rettigheter i tillegg. Vi ser at mange ønsker å utvide driftsgrunnlaget sitt i gruppen gjennom samfiskeordningen. Det at man her må holde flere fartøy operative og godjente er ikke det gunstigste for kapitalavkastningen. Men likevel er det gunstig nok til at mange benytter seg av det. Det gir fordeler i forhold til ordinær strukturering, som ingen avkorting og strukturtid.

- Hvilken rolle og effekt vil en eventuell sammenslåingsordning ha for disse momentene?

Vi mener at faren for en ny prisgalopp, etter erfaring fra de andre gruppene, ved innføring av sammenslåingsordninger er overhengende. Dette fører til økt gjeldsbelastning og på sikt minsker det muligheten for fornying. Det vanskeliggjør også neste generasjons overtakelse og oppbygging av nye rederier i framtiden.

Vi ser i dag også en økende tendens til at fiskekjøpere nærmest presses til å kjøpe seg inn i rederier for å sikre seg råstoff. Vi mener at en sammenslåingsordning vil ytterligere forsterke dette, og vi frykter at dette vil sette deltakerloven på prøve i nær framtid.

Når det gjelder muligheten for fornying av flåten for å bedre arbeidsforhold og møte nye tekniske krav er dette viktig. Men vi følger ikke departementets tankegang om at sammenslåingsordninger hvor færre, men nyere og bedre fartøy er veien å gå. Vi mener at Eidesenutvalgets rapport åpner for bedre muligheter når det gjelder leie av kvoter og en felles markeds plass for dette. Noe som burde vært utredet av departementet i denne høringen. Det skulle vært en bredere tilnærming til det framtidige kvotesystemet, og ikke nærmest krevd at høringsinstansene skulle utrede alternativer til sammenslåingsordninger selv.